

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.400

Sovražna razprtija velike Indije

Ozadje bojev med muslimani in indi

Velika, tajinstvena Indija je te dni zopet obrnila nase pozornost sveta. Tokrat pa ni bil Mahatma Ghandi tisti, ki je povzročil krvave nemire, nastali so sami zaradi nasprotstev in starega sovraštva med verniki obeh velikih ver Indije, med muslimani in indi. Kako krvavi in divji so bil spopadi, dokazuje dejstvo, da je bilo okoli 130 oseb ubitih, preko 1300 pa ranjenih. Vsa dolga stoletja skupnega sožitja pod angleško nadoblastjo so potekla zama; starega sovraštva niso odstranili, morda so ga celo še povečala. Skoraj vsako leto se znova spopadejo muslimani in indi, in vselej ugonobi tak spopad nešteto človeških življenj. Vsak povod za spopad je dobrodošel, pa če je tudi še tako neznačen in za naše pojme nepomemben.

O sedanjih spopadih v Bombaju pravi angleški liberalni list »Manchester Guardian«, da so nastali zaradi docela smešnega incidenta. Skupina muslimanskih dečkov se je sprijela z nekim indom, malim trgovcem. V prepir so se vmešali pasanti in kmalu se je iz neznačnega incidenta razvila krvava borba obeh sprtih taborov. Ko so prispeli na kraj spopada angleški vojak, so ležali na tleh že številni mrličji in ranjenci. V Indiji je vedno tako: preden more posredovati oblast, padejo že mnoge žrtve.

Globino tega antagonizma je težko dometi, ako ni znana njegova zgodovina. Vsa narodna in verska nasprotja med različnimi narodi in verami na svetu niso tako silna in strastna, kakor so ta, ki razdružujejo v Indiji muslimane in inde. To je trajno in globoko sovraštvo, ki se nikoli ne poleže. To je sovraštvo, ki se je zajedlo globoko v kri vsakega pripadnika prve ali druge verske skupine, sovraštvo, ki se kaže povsod in pri vsem. Na trgu, v vasi in na obrazu vsakega, celo najkulturnejšega inda, kadar govori o muslimanih, kadar naposled tudi v vsaki kretnji in besedi muslimana, kadar zagleda inda. Včasih se človeku zazdi, da so indi in muslimani prav za prav že tako ustvarjeni, da se morajo sovražiti. Njihovi socialni in verski nazori si nasprotujejo, različni so njihove dobre in slabe lastnosti. Kar je enim dobro, to je

drugim slabo, in narobe. K temu pa je treba prišteti še številčno razmerje. Indov je petkrat več kakor muslimanov, toda poslednji so mnogo bolj ponosni in neustrašni kakor prvi, zato se jim nočejo podrediti. Posledica je obojestranska agresivnost in strah.

Indi cenijo krave, muslimani pa jih z velikimi ceremonijami koljejo. Indi ljubijo glasbo in pesmi, kadar časte svoja božanstva, muslimani pa opravljajo svoje verske pobožnosti v globokem molku. To je razlika med džunglo in puščavo, med strogo izoblikovano družbo in preprostim bratstvom. Prvi so indi, drugi muslimani. Naj si jih ogledamo s katerekoli strani, povsod opazimo med njimi sama nasprotja, same razlike in razprtije. Lord Ronaldshay je povedal resnico, ko je dejal: »Dve veliki skupini živita na prostornem ozemlju Indije medsebojno pomešani, a niti ena niti druga nima v nasprotnem taboru sorodnika, tovariša ali prijatelja!«

Prosvetne in demokratske ustanove niso mogle ublažiti teh stoletnih nasprotstev med indi in muslimani. Nasprotno, širjenje prosvete je še povečalo intelektualno superiornost indov, dočim so demokratske ustanove še jasneje pokazale muslimanom nevarnost njihovega manjšinskega položaja. Angleška uprava med obema ni delala razlike in je tudi sedaj ne dela, a s pospeševanjem napredka je nehote še bolj poglobila sovraštvo. Res pa je tudi, da večina v Indiji živečih Angležev simpatizira z muslimani. Angleži cenijo ponosne in samozavešne muslimane. Nekaj je dejal Ghandi na veliko presenečenje pristašev, da še nikoli ni srečal inda, ki ne bi bil kukavica, pa tudi ne muslimana, ki ne bi bil nasilen. Njegove besede so bile precej resnične, a resnica je tudi to, da Angležem bolj imponirajo muslimanski nasilneži kakor indski strahopetci. Po vsem tem je tedaj malo upanja, da bi se sovraštvo med obema skupinama v Indiji moglo odstraniti. Prav zaradi tega pa je nacionalistično gibanje moralo še vselej kapitulirati, kadarkoli se je uprlo angleški nadoblasti. Skrivnost tajne, da more peščica Angležev obvladovati 300 milijonov Indijcev, nam najbolj pojasnjuje ta spor.

Fond za reševanje Podunavja

Govor Paula Boncourja na seji sveta Društva narodov v Ženevi o akciji za rešitev podunavskega pospodarskega vprašanja

ŽENEVA, 23. maja. V govoru, katerega je govoril francoski delegat Paul Boncour na seji sveta Društva narodov, na kateri se je razpravljalo o poročilu finančnega odbora, je omenil med drugim tudi znatno pomoč, ki jo je Francija dala podunavskim državam.

»Francija je bila prepričana«, je dejal Boncour, »da more sedaj, ko je kriza zajeila vso osrednjo Evropo, pomagati prizadetim državam samo splošna rešitev. Zato je tudi predlagala uvedbo preferenčnih carin. Kar se pa tiče finančne pomoči, meni Francija, da vlade držav dolžne ne bi mogle prevzeti še garancij novih posojil, razen v primeru, če se združijo vsi po-

trebni pogoji za efektivno intervencijo. Francija predlaga zato, naj se strnejo vse evropske sile pri delu za enotni cilj: zagotovitev in ustanovitev skupnega fonda, ki naj se porabi za to, da se obnovi v podunavskih državah omajano zaupanje. Francija bi poverila upravo svojega fonda nepristranskemu organizmu, ki bi moral ugotoviti možnosti in tehnične pogoje za vse operacije, ki bodo potrebne. Samo na ta način bi se tudi mogla dati finančna pomoč Avstriji.«

Oh koncu je izrazil Boncour željo, ki se popolnoma strinja z željo zastopnika Anglije, naj bi se čimprej dosegel sporazum med grško vlado in njenimi upniki.

PRINC PAVLE V ANGLIJI

PARIZ, 23. maja. Princ Pavle Karađorđević je dospel danes v Calais in se odpeljal v Dover.

Spominjalte se CMD

Japonska kriza še ni rešena

Izsleditev nove nacionalistične zarote — Sestava parlamentarne vlade skoraj nemogoča — Nejasen položaj v Mandžuriji

TOKIO, 23. maja. Policija je odkrila novo organizacijo ekstremnih nacionalistov, o dosedanjih uspehih preiskave pa noče dati javnosti nobenega poročila. Znano je samo to, da nastopa skrajno energično in je doslej prišla in zaprla že več sto oseb. Zatrjuje se, da so zarotniki pri pravljali nove atentate.

TOKIO, 23. maja. Japonska vlada kriza še vedno ni rešena. Pogajanja in konference se nadaljujejo, a sporazum še ni dosežen. Parlamentarne stranke se branijo vlade, kakršno zahteva vojaški svet, vojaški svet pa je tudi nepopustljiv. Zdi se, da je Suzuki, ki je pogoje sprejel, naletel pri nekaterih uplivnih politikih svoje stranke na energičen odpor in zato ni mogel izvršiti nalog svojega mandata. Splošno se sodi, da bo pod takimi pogoji težko ali pa sploh nemogoče sestaviti parlamentarno vlado. V soboto je bil pri mikadu v avdenci vojni minister gen. ARAKI, ki je nato posetil starega državnika kneza SAJONIJA in dolgo z njim konferiral.

TOKIO, 23. maja. Mikado je poveril mandat za sestavo nove vlade bivšemu vojnemu ministru in sedanjemu guvernerju Koreje, admiralu MAKUTSITU. Designirani predsednik bo polzkusil sestaviti novo vlado

iz članov konservativne in liberalne stranke. Na Japonskem upajo, da bo na ta način mogoče preprečiti zmago fašizma. Admiral si je kot guverner Koreje pridobil velik ugled in javnost mu zaupa, vprašanje pa je seveda, kaj poreče k njegovemu delu vojska. Kljub temu upajo, da bo njegova mislija uspela.

LONDON, 23. maja. Japonska vlada je povabila vlade Anglije, Francije, Italije in Amerike na konferenco v Tokiu, na kateri naj bi se razpravljalo o skupni akciji za zaščito interesov na Daljnem vzhodu.

LONDON, 23. maja. Poročila iz Mandžurije so zelo nejasna. Dočim poročajo Japonci, da so generala MACANGCANGA porazili in ga prisilili, da se umika, pravijo drugo poročila, prav nasprotno. Iz Šanghaja telefonirajo, da je general MACANGCANG pričel novo ofenzivo in občutno porazil japonske in mandžurske vladne čete.

ŠANGHAJ, 23. maja. Včeraj je neki kitajski vojak streljal na angleškega vicekonzula GRAHAMA in ga nevarno ranil. Kitajci sovražijo GRAHAMA zato, ker je svoječasno vodil preiskavo zaradi umora angleškega mislonarja Fergusona.

Akcija proti Makedonstvujočim

Sofijska policija je aretirala 250 Makedoncev — Ozadje umora Mihajlovega — Zahteve časopisja

SOFIJA, 23. maja. V zvezi z umorom prof. DIMITRIJE MIHAJLOVEGA, predsednika makedonskega komiteja, je sofijska policija preiskala mesto in aretirala vse one, ki niso imeli legitimacij ali zadostnih osebnih izkazil, v prvi vrsti pa vse take Makedonce. Doslej je prišla in zaprla že preko 250 oseb.

O umoru in vzrokih umora prof. Mihajlova se doznava, da se je pokojnik na vse načine trudil, da bi sprijateljil sprte pristaše Vanče Mihajlovega in Protogerovega. Pogajal se je z obema skupinama v Sofiji ter v Burgasu, Varni in drugod, kjer žive skupaj. Prav v času, ko se je Mihajlov trudil za sporazum, po so se sprti revolucionarji pričeli zopet medsebojno pobijati.

NEVAREN POLOŽAJ V GRČIJI

ATENE, 23. maja. Položaj se je po demisiji Venizelosove vlade zelo poostiril. Včeraj je bila pod Venizelosovim predsedstvom seja ministrskega sveta, na kateri je bila ostavka soglasno odobrena. S tem je dobil predsednik republike popolnoma proste roke.

Po seji so odšli ministri v parlament, kjer jih je pričakovala množica poslancev vseh strank. Vest o demisiji ni nikogar presenetila, je pa kljub temu napravila globok vtis.

Poštni in brzojavni uradniki, ki so se zbal grožnje ministrskega predsednika, da bo razglasil nad vso državo obsedno stanje, so se o polnoči vrnili v urade. Med tem pa je zveza vseh delavskih strokovnih organizacij proglasila splošno stavko. Podrobnosti o nadaljnjih dogodkih manjkajo.

in sicer največ po krivdi njegovih lastnih pristašev.

Ti novi napadi mihajlovistov na protogeroviste so poslednje tako razburili in ogorčili, da so sklenili Mihajlova ubiti, ker mu niso zaupali in so menili, da je njegovo pomirjevalno delo le zlonamerna taktika.

Razburjenje, ki ga je umor Mihajlova povzročil v Bolgariji, se še ni poleglo. Vsa javnost je prepričana, da se bodo pričeli makedonstvujoči sedaj še bolj srdito zasledovati in medsebojno pobijati. V listih se vedno bolj množe pozivi vladi, naj z vso svojo avtoriteto napravi enkrat za vselej red, ker sedanje divjanje makedonstvujočih škoduje Bolgariji več kakor vsi zunanji sovražniki.

KDO JE DAJAL PERČEVIČU POTNE LISTE.

DUNAJ, 23. maja. »Arbeiter-Zeitung« poroča v zvezi z aretacijo madžarskega plemiča in visokega diplomatskega uradnika Veda, ki je obdolžen raznih nečestnih manipulacij, da je izdajal tudi potne liste Perčeviću in njegovim sodelavcem. Sist pravi, da bi bilo dobro, če bi se tudi ta zadeva razčistila.

»Franz Josefova« grenčica odstranjuje v želodcu in črevesju nabrane zaostanke in prepreči v mnogih slučajih, da se pojavi vnetje slepiča. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so se posluževali »Franz Josefova« vode pri moških, ženah in otrocih z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

VELIK POŽAR V PEČI.

BEOGRAD, 23. maja. V nedeljo je prišla goreti v Peči hiša trgovca Stefančevića in Popadića. Ogenj se je naglo razširil tudi na sosedna poslopja in napravil več milijonov dinarjev škoda.

Glavno orožje moškega je duh,
glavno orožje ženske pa lepota
Coudenhove-Kalergi

Patrijarh Varnava obišče Maribor.

V juniju bo vrhovni poglavar pravoslavne cerkve, patrijarh Varnava, blagoslovil pravoslavno cerkev v Celju. Po svečanostih v Celju bo obiskal še nekatere druge kraje Slovenije, med njimi tudi Maribor.

Z ljubljanskega festivala.

Pri tekmi pevskih zborov Slovenije sta dobila nagrade tudi zbor mariborske Glasbene Matice, ki je prejel Šantlovo sliko »Pohorje« in pevski zbor »Jadran«, ki je dobil pozlačen pokal, dar Zveze za tujski promet v Ljubljani.

Opozorilo občinstvu!

Mestno avtobusno podjetje neas prosi za tole objavo: Na novo uvedene kombinirane karte za vožnjo z avtobusom na Mariborski otok in nazaj ter kopanje (brez omarice in kabine) stane 5 Din in velja ves dan. Kombinirana karta samo za vožnjo na otok stane 3 Din, velja pa samo do 1/4 na 13. uro. Te kombinirane karte se prodajajo edino na Glavnem trgu. Vsa pojasnila more dobiti občinstvo pri službujočem prometniku na Glavnem trgu.

Ponovitev dijaške operete »Če ljubita se dva«.

Haasova opereta »Če ljubita se dva«, ki so jo naši vrli dijakji začetkom meseca z uspehom vprizorili, je še sedaj središče zanimanja. Zato se ponovi v sredo 25. maja ob 20. uri v našem Narodnem gledališču. Občinstvu priporočamo, da si rezervira prostore. Prijatelji mladine, pridite!

Iz banovinske službe.

Za arhivskega uradnika pri tukajšnjem sreskem načelstvu (okrajnem glavarstvu) je imenovan zvaničnik Anton Vidovič.

Napredovanje učiteljstva.

V višjo položajno skupino so napredovali: Angela Rusanov-Kollotova v Murški Soboti, Josipina Verčeva v Mariboru, Jerica Vojnovičeva v Mariboru, Antonija Rijavčeva v Mariboru, Franjo Luknar na Tezmem, Josip Hergouth v Mežici, Cecilija Novakova pri St. Vidu pri Ptuj, Anton Mikec v Radencih pri Ljutomeru, Olga Šipančeva v Ormožu in Josipina Kavčičeva v Hotizi.

Žalostna smrt.

V Podovi pri Račah si je z britvijo prežgal vrat posestniški sin France Preložnik. Do usodnega koraka je pripravila mladeniča neozdravljiva bolezen. Pokopali so ga na slivniškem pokopališču.

Nove telefonske relacije.

Te dni bo odprt telefonski promet med vsemi belgijskimi telefonskimi centralami in Mariborom.

Z včerašnjih poštne tombole.

Na včerašnji dobroteljni tomboli nižjih pošt in brzojavnih uslužbencev je imela največ sreče Zofka Reberjeva, stanujoča v Koseskega ulici, ki je zadel prvo tombolo: kompletno spalnico iz črešnjevega lesa. Drugo tombolo, pogrezni šivalni stroj je dobila Marija Kokotova iz Nove vasi; tretjo tombolo, harmoniko, je zadel Alojzij Zorko s Pobrežja; moško kolo je dobila Marija Sučeva iz Stritarjeve ulice; fantovsko kolo Jože Bombam iz Studencev; fotografski aparat Zorko Majcen; otomano Karl Bukošek iz Tvorinške ulice; kuhinjsko posodo Lita Rotmanova iz Vrazove ulice; kavo in sladkor Ana Šinkova iz Taborske ulice; specerijo Rudolf Lang iz Ciril-Methodove; bakreni kotel Franc Vrečko iz Studencev; trajne kodre pa bodo napravili Ivanki Golobovi iz Kamnice in Martinu Divjaku iz Cankarjeve ulice.

Udeležba na letošnjem praškem vsesolskem zletu.

Ponovno opozarjamo člane društva (netelovadce), da prijavijo svojo udeležbo na praškem zletu od 23. do 25. maja od 18.—19. ure v društveni sobi v Narodnem domu in istotam v četrtek 26. maja od 11.—12. ure. Istočasno s prijavo je treba plačati v naprej 34 Din za zletni znak in 256 Din za vožnjo od Maribora do Prage in nazaj. Prijave, ki bi prispele po 26. maju, ne pridejo v poštev. Zdravo!

Razvitje prapora stega mariborskih skavtov

Prisrčna slovesnost v dvorani klasične gimnazije — Pomemben praznik naše skavtske mladine

Kot še nikoli doslej, se je včeraj postavila naša mladina: največji in najmočnejši slovenski steg skavtov je razvil svoj prapor. Velik in pomemben praznik je bil včerašnji dogodek, ki nam je dokazal, da je velika in močna skavtska ideja proniknila v vse plasti borbene, idealov polne in po solncu segajoče mladine pa tudi med dozorele in izkušene odrasle.

Odlične osebnosti, zastopniki oblasti, stari in izkušeni narodni borci, vzgojitelji in prijatelji naše mladine so se pomerili med skavte, da z njimi prisostvujejo slovesnemu dogodku, razvitju stegovega prapora, onega velikega simbola, ki bo mogel, ki bo moral in ki bo pripeljal mariborske skavte do njihovega cilja.

Uvodno besedo je spregovoril kot zastopnik stegovega starešine prosvetni inšpektor v p. g. dr. Poljanec in pozdravil mladino ter navzoče zastopnike, mestnega župana g. dr. Lipolda, okrajnoga glavarja g. Milana Makarja, gimnazijskega ravnatelja g. dr. Tomiškega, starešino dravske skavtske župe g. Kunaverja, zatopnika savske župe in Zagreba br. Bačkoria, zastopnike skavtov in planink iz Celja in Ptuja ter načelnika belgijske skavtske zveze gosp. kneza van Booma, ki je slučajno prišel v Maribor, se odzval vabilu mariborskih skavtov ter se udeležil slovesnega razvitja prapora.

Po blagoslovitvenih obredih je kumica ga. Ivanka Lipoldova nagovorila zbrane skavte v prisrčnem nagovoru nekako takole: »Dragi skavti! Z veseljem sem se odzvala vašemu vabilu. Četa ste mladih ljudi, ki si je prostovoljno stavila nalogo iskati in oživetvarjati v življenju lepoto in dobroto. Danes, ko je egoizem prignat svetovno gorje do vrhunca, iščemo ljudi, ki bi prinesli rešitev. Oziramo pa se tudi po organizacijah, ki bi naj vo-

dile našo mladino na boljša in srečnejša pota. Taka je tudi naša organizacija. Ljubezen do narave do bližnjega in do dela so naša temeljna načela, po katerih oblikujete svoje značaje. Prepričana sem, da bodo naša srca ostala skavtska tudi takrat, ko boste slekli svoje uniforme, in ko vas bo potegnilo življenje v svoj vrtnec. Zidarji boste, ki zidajo in popravljajo. Zato izražam ob tej priliki željo, naj bi se vaše vrste pomnožile, naj bi pristopili k vam vsi mladi ljudje, ki svoje ob strani vsem idealnim pokretom, unesite gorkoto v njihovo mladost, dajte jim zdravega poleta! Z izkreno željo, naj bi se naša miselnost širila in vodila naš rod na srečnejša pota, bom pripela trak na vaš prapor!«

Zbrana skavtska mladina je nagradila kumico go. Lipoldovo z dolgotrajnim in živahnim aplavzom. Nato so privezali »Bobrov« in vse tri čete. Okrajnoga glavarja g. Milana Makarja in dr. Vrečarja sta zabila prve žeblice.

Zastopnik stegovega starešine je zatem izročil stegov prapor praporščaku z željo, naj ga čuva vselej in vsikdar kot simbol ljubezni do Boga, domovine in vladarja in pozval navzoče, da so zaklicali našemu kralju trikratni »Živijo!«

Mariborske skavte so pozdravili nato »Bistro oko« Kunaver iz Ljubljane, knez van Boom, mestni župan dr. Lipold, zastopnik savske župe, tajnik Bačkori, in gimnazijski ravnatelj dr. Tomišek, nakar je zastopnik stegovega starešine dr. Poljanec zaključil slovesnost, ki bo ostala naši skavtski mladini brez dvoma v najlepšem spominu.

Prapor naših skavtov je izdelala brezplačno tvrdka »Singer« po načrtu strokovnega učitelja g. Jožka Kosa, ki je izdelal tudi konico, predstavljajočo lilijo, simbol skavtizma. Dvorano je okrasil vrtnar g. Ivan Jemec.

Izlet na Sijeme

bo definitivno na Telovo 26. t. m., in sicer z avtobusom. Odhod iz Maribora ob pol 3. jutraj z Glavnega trga, odhod iz Zagreba zvečer med 18. in 19. uro. Vožnja stane tja in nazaj 110 Din. Zglasite se pravočasno v trgovini Kravos na Aleksandrovi cesti! SPD Maribor.

Nezgoda.

Včeraj popoldne je padel pomožni elektrotehnik Franc Deutscher iz Maribora tako nesrečno s kolesa, da si je zlomil desno roko nad komolcem. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

Iz JRKD.

Ustanovni občni zbor organizacije Jugoslovanske radikalne kmečke demokracije za III. mestni okraj (Melje) bo v soboto, dne 28. t. m. ob 20. uri v gostilni g. Kosiča v Melju. Govorijo gg. poslanci. Vabijo se vsi prijatelji in somišljeniki organizacije!

Enodnevni tečaj za zeleno cepljenje

in precepljanje šmarnice bo v četrtek 9. junija t. l. pri banovinski trsnici in drevesnici v Pekrah pri Mariboru. Tečaj bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. ter od 14. do 17. ure. Prijave se sprejemajo do vključno 8. junija. Zadoštuje dopisnica.

Zborovanje meščanskošolskih učiteljev.

Letošnji kongres, katerega se bo udeležilo nad 2000 učiteljev in učiteljic meščanskih šol, bo koncem meseca avgusta v Banjaluki.

Kongres rezervnih častnikov.

Ob priliki letošnjega kongresa rezervnih častnikov in bojnikov v Beogradu bo slovesna blagoslovitev in otvoritev »Bojevnškega doma« v nedeljo 24. t. m. dopoldne. Vožnja v Beograd in nazaj je polovična.

POLJSKA ZNIŽUJE PLAČE.

VARŠAVA, 23. maja. Ministrski svet je včeraj sklenil znižati uradniške prejemke za 9 odstotkov, dočim bodo prejemki častniki le 8% manj. Določba ne velja za uradništvo, službujoče v Varšavi.

Dijaško letovanje v Martinščici pri Sušaku.

Kakor vsako leto tako bo tudi letos letovanje našega dijaštva v idealnem in udobnem letovališču v Martinščici pri Sušaku. Letovanje bo stalo 750.— Din in trajalo 30 dni. V mesecu juliju se sprejemajo samo dijaki srednjih šol, v avgustu pa dijakinje in ljudskošolska deca. Udeleženci dobijo petkrat na dan hrano (vsak dan močnatost!), gojijo lahko pod nadzorstvom vse sporte (odbojko, tenis, telovadbo, veslanje, plavanje itd.). Razen tega imajo na razpolago 40 čolnov, med njimi take v katerih vesla 4, 6, 8, 10 in 16 veslačev hkratu. Zavod ima lasten kino in radio. Na programu je tudi celodnevni izlet s parnikom po lepi obali, kar seveda nič ne stane, ker je to že zvrhuneno v navedeni svoti. Razen tega se namerava prirediti poldnevni izlet s parnikom v bližnjo okolico. Važno pri tem je, da plove parnik ob italijanski obali, kjer vidi deca Lovrano, Opatijo, Reko in druge naše anektirane kraje. Prijavitelj se je treba pri higijskem zavodu ali pri ravnateljstvu srednjih šol. Prijave pa sprejema tudi tel. uč. Lovrenčič v Mariboru, Smetanova ul. 32.

Policajska kronika.

Včerašnje nedeljo je imela policija precej posla. Aretirala je 11 oseb, in sicer neko Terezijo in Lizo zaradi tatvine, nekega Matijo, ker je prodajal ukradene čevlje, Josipa G. zaradi hazardne igre, zaradi pijanosti nekega Ivana, Vinka in Franceta, radi kalenja nočnega miru Toneta R., Ivana G. ker je krošnjačil s sadjevcem in neko Reziko, ker je razžalila službujočega redarja. Prijavljen pa je bil neki Lojze Z. ker ni hotel plačati zapitke. Na policiji se je zgledil včeraj dopoldne mesar Ivan Benčik, stanujoč v Cvetlični ulici, in prijavitel, da mu je bilo ukradeno v soboto zvečer iz veže stanovanjsko kolo, znamke »Brenabor«, vredno okoli 800 Din.

SILNA VROČINA V ANGLIJI.

LONDON, 23. maja. Po vsej južni Angliji je nastala silna vročina, kakršne že desetletja ne pomnijo. Vsako delo na prostem je skoraj popolnoma onemogočeno.

Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru

Občni zbor stanovske organizacije.

Preteklo soboto je bil ob navzočnosti lepega števila članstva občni zbor Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru. Iz poročil, ki so jih podali društveni funkcionarji je bil razviden velik razmah organizacije. Število članstva je od ustanovitve društva v jeseni l. l. porastlo za več ko 100 odstotkov. Društvo je uspešno sodelovalo pri vseh skupnih akcijah strokovnih organizacij ter nudilo članstvu vsestransko podporo. Zato je nujno potrebno, da se tudi še vsi neorganizirani nameščenci oklenejo te svoje stanovske organizacije in tako pripomorejo v borbi za svoje socialne pravice. Zanimivo poročilo o delovanju Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani je podal njen podpredsednik g. Dragotin Gilčvert, agilni in neumorni predsednik Društva odvetniških in notarskih uradnikov v Mariboru. Iz njenega poročila je bilo posneti, da je zveza z uspehom zastopala včlanjenje nameščenske organizacije. Interventirala je v neštetihih slučajih pri merodajnih oblastih za svoje včlanjene nameščence in dosegla tudi, da imajo nameščenci pri Delavski zbornici svojega referenta g. Tavčarja.

Znani strokovni organizator, predsednik podružnice zveze bančnih, industrijskih in trgovskih nameščencev v Mariboru, g. Skaza, je tudi naglašal potrebo skupnega dela ter na to podal poročilo o delovanju Trgovskega bolniškega podpornega društva v Ljubljani, ki je lansko leto kljub neugodnim prilikam zaključilo poslovanje z malim prebitkom. Bolniška blagajna je storila v tem letu tudi velik korak naprej ter je z ustanovitvijo lastnega sanatorija v Ljubljani, v katerem se lahko zdravijo vsi člani iz Slovenije, uresničila davno željo nameščencev.

Pri volitvah je bil z dopolnilom izvoljen stari odbor s predsednikom g. Lojzeto Doležalom na čelu, na kar je v zanimivih in zelo stvarnih obrisih predaval g. dr. Köstl o novem obrtnem zakonu. Lepo zborovanje je predsednik g. Doležal zaključil s pozivom na članstvo, da s svojim podrobnim delom koristi nameščenskemu pokretu in si s tem zasigura boljše podočnost.

Tečaj za reševanje pri nezgodah v vodi.

Dovolj je znano, da postane vsako leto razmeroma veliko število ljudi pri nas žrtev Drave. Res je sicer, da je v mnogih primerih nemogoča vsaka pomoč, toda ne smemo prezreti dejstva, da jih je že mnogo pri kopanju utonilo samo zato, ker nimamo še dovolj izvežbanih kopalcev, ki bi znali takoj pomagati. Pozdraviti je zato sklep zadnje odboreve seje mariborskega Rdečega križa, da priredi na Mariborskem otoku tečaje za pouk v reševanju pri nezgodah v vodi. Vsak tečaj bi trajal približno teden dni. Tečaje bo vodil direktor naše bolnice gosp. dr. Vrečko v teoretičnem in trenér ISSK Maribora gosp. Voggenhuber v praktičnem oziru. Ker prične prvi tečaj najpozneje prve dni meseca junija, naj se javijo reflektanti čim prej ustmeno ali pisмено pri okrajnem sanitetnem referentu dr. Zorjani na okrajnem glavarstvu, soba 21, v času od 10. do 12., ali pa v Maistrovi ulici št. 5 od 14. do 16. ure popoldne. Načelno so tečaji dostopni samo udeležencem jesenskega osnovnega samaritanskega tečaja v Mariboru ter absolventom istih tečajev v Studencih in v Pobrežju; pač pa lahko dovoli odbor Rdečega križa tudi drugim osebam, da se udeležijo tečajev. Prijavitelj se pa morajo brezpogojno vsi, ki se nameravajo izvežbati v reševanju pri nezgodah v vodi. Udeleženci tečajev bodo uživali na Mariborskem otoku čim večje ugodnosti.

»Gospodična Elza, če bi vas zdaj poljubila, ali bi poklicali svojo mamo?«
»Čemu pa? Ali hočete tudi njo poljubiti?«

Sprejemanje otrok v počitniške kolonije

Prostih je le 220 mest za nujno potrebne. Mestno načelstvo nas prosi za objavo: Mestno načelstvo v Mariboru se je sporazumelo z Državnim zdravstvenim domom, Društvom za zdravstveno zaščito dece in mladine in Podmladkom Rdečega križa v Mariboru, da se bodo sprejemali učenci oz. učenke za počitniške kolonije tako-le:

Učence oz. učenke osnovnih šol predlaga za sprejem mestni šolski zdravnik g. dr. Wank Müller iz vadnic in srednjih šol do 14. leta starosti pa vodja državnega zdravstvenega doma g. dr. Vrtovec. Ti otroci se nato v spremstvu staršev ali rednikov zgledajo s prilajnimi polami v socialno-političnem uradu mestnega načelstva, Rotovski trg št. 9, ki ugotovi njihovo domovinsko pristojnost in socialne razmere, nakar bo o sprejemu definitivno odločala komisija mestne občine.

Izjemo tvorijo otroci, za katere plačajo starši polno oskrbnino, katere sprejema neposredno Društvo za zdravstveno zaščito dece in mladine v Strobmajerjevi ul. 26, in pa otroci, ki bodo oskrbovani iz sredstev fonda za zdravstveno zaščito dece in mladine, katere sprejema neposredno državni zdravstveni dom.

Z ozirom na dejstvo, da je vseh mest, ki pridejo za sprejem iz javnih sredstev v poštev, le 220, je naravno, da se ne bodo mogli sprejeti vsi, ki to želijo, marveč le nujno potrebni, ki jih predlagata imenovana gg. zdravnik.

Prosimo šolska vodstva in starše, da to upoštevajo in da se ravna po zgornjih navodilih, da ne bo nepotrebnega beganja.

Iz Prekmurja

Zastrupljenje z alkoholom. V Goricah pri Dolnji Lendavi so našli te dni mrtvega mizarskega pomočnika Ludvika Vereša. Pri preiskavi so ugotovili, da se je Vereš zastrupil z alkoholom, katerega je preveč zavžil.

Velik vlom v Markovcih. Te dni so neznani tatovi vlomili v trgovino Rudolfa Kohna v Markovcih in odnesli raznega blaga v skupni vrednosti 22.000 Din. O tatovih ni sledu.

Ljubljanski velesejem

Ljubitelji prirode v stanovanju prirede na letošnjem velesejmu od 4.—13. junija lepo, pestro razstavo sobnega rastlinstva in živalstva, keramike, slik in fotografij sobnega rastlinstva in živalstva, metuljev in hroščev. Sodelujejo: Klub akvaristov v Ljubljani, Društvo za varstvo in rejo ptic pevk v Ljubljani, Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani, Entimološki klub v Ljubljani, Slovenski likovni umetniki, Fotoklub Ljubljana in Keramična šola v Ljubljani.

Šolska mladina

Ima za obisk letošnjega XII. ljubljanskega velesejma od 4.—13. junija znižano vstopnino po Din 3.— za učenke, oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom učitelstva. Dan obiska poljuben. Posebno opozarjamo šolska vodstva na razstavo »Prijatelj narave v stanovanju«, tujsko-prometno razstavo, higijski muzej, razstavo perutnine in kuncer ter na oficijelno razstavo poljske republike.

Sport

SK Železničar: ZSK Hermes (Ljubljana) 6:5 (3:2).

SK Železničar je dobil zmago z dobro zamišljenim napadom, vendar se mu mora očitati komodnost in to zlasti v drugi polovici drugega polčasa. V pridobivanju terena je bilo moštvo taktično slabše od nasprotnika; mnogo se je grešilo tudi glede pritegnitve kril. Krilci so razvili precej dobro igro. Glavič ne spada v to moštvo; prvič nima tehničnega znanja, drugič pa s svojo preostro igro kvari dober vtis celote. Prav tako se bo moral Konrad v obrambi odvaditi preostrega starta. Obrambni trio ni delal čudežev; lahko bi bil rešil svojo nalogo boljše.

ZSK Hermes v tej tekmi ni mogel pokazati kvalitete. Njegovi glavni vrtni stala pa povezanost v marljivi, požrtvovalni skupni igri in pameten start, ki jim je omogočal, da so prestregli marsikateri pas, ne glede na to, da so posamezniki v borbi za žogo ostali po navadi zmagoviti. Tako so precejšnji del igre držali krepko v rokah prav zaradi teh prednosti. S tehnične strani že niso več tako homogeni. Napadalni kvintet je zlasti v prvem polčasu prav lepo kombiniral, ko so pa prišli v kazenski prostor nasprotnika, je bilo njihove umetnosti konec, ker nimajo niti enega strelca, ki bi izkoristil številne zrele situacije. Krilska vrsta je morda še najboljša formacija. V ožji obrambi nimajo posebnih kapacitet.

Igra sama je bila, razen nekaj napetih situacij, prav za prav dolgočasna. Potekla pa je zelo fair. V 90 minutah je padlo 11 golov, rezultat, ki že sam po sebi karakterizira potek. Do 20. minute drugega polčasa pri stanju 6:2 za domačine, je bila igra dokaj zanimiva, potem pa je sledilo nabijanje žog. Da so gosti rezultat popravili na 6:5, ni njihova zasluga, temveč nepazljivost domače obrambe, ki je zadnjih 25 minut igrala obupno igro, zlasti glede taktike. V splošnem so igrali domačini brez pravega elana in požrtvovalnosti. Zmaga Železničarja pa je bila kljub temu zaslužena in bi bila lahko še večja, ako bi nadaljevali igro prvih 20 minut drugega polčasa. S to zmago si je

SK Železničar pridobil kvalifikacijo za sodelovanje pri prvenstvenem tekmovanju železničarskih klubov, ki bo prihodnji mesec v Nišu. Sodil je g. Nemec.

V predtekmi je rezerva SK Železničarja porazila rezervo SK Svobode v razmerju 4:2 (2:1). Sodil je g. Jančič.

SK Rapid: SK Ilirija 2:2 (1:1).

SK Rapid je včeraj odigral v Ljubljani prijateljsko tekmo proti SK Iliriji ter dosegel časten rezultat 2:2. Rapid je postal lepo igro in bi bil tudi lahko dosegel zmago, če bi napadalcu količjak streljali. Ilirija je nastopila brez znanih prvovrstnih igralcev Košaka, Pfeiferja, Žitnika, Strelovca, Iceta in Belaka.

ISSK Maribor v Murski Soboti.

ISSK Maribor je včeraj gostoval v Murski Soboti ter odigral proti SK Muri prijateljsko tekmo. »Maribor«, ki je nastopil v kombinirani postavi, je odpravil nasprotnika z rezultatom 6:3 (3:1). Sodil je g. dr. Planinšek.

Tekmovanje za teniško državno prvenstvo moštev.

V Celju je bila včeraj prva tekma za državno prvenstvo moštev, srečala sta se ISSK Maribor in SK Celje. Ker SK Celje ni poslal k tekmovanju dam, je »Maribor« zmagal s 5:0. V tekmovanju gospodov pa so zmagali Celjani v razmerju 6:1. Rezultati so bili naslednji: Gasparin:Šarubek 7:5, 6:3; Toplak:Voglar 6:4, 6:4; Kopušar:Mastek 6:0, 6:4; Burger:Babič 6:4, 6:4; Borlak:Mandil 7:5, 4:6, 6:2; Toplak:Šarubek:Gasparin:Voglar 6:2, 6:3 in Kopušar-Burger:Babič-Mastek 6:3, 6:1.

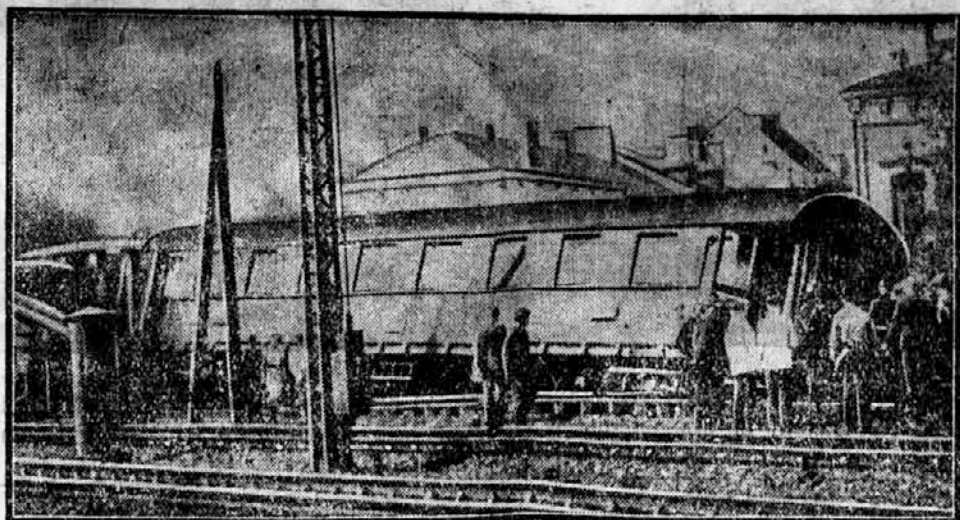
Lahkoatletski miting SK Rapida.

SK Rapid je včeraj dopoldne priredil na svojem igrišču lahkoatletski miting, ki je prav lepo uspel. Nastopili so lahkoatleti vseh mariborskih klubov, in sicer ISSK Maribora, SK Železničarja, SK Maratona, SK Rapida in SK Svobode. Tekmovali so seniorji, juniorji in dame. Doseženi rezultati so razmeroma zelo dobri. Organizacija prireditve je bila brezhibna.

Rezultati so bili sledeči:

Seniorji: tek na 100 m: 1. Pipi (Rapid) 11.6, 2. Mesarec (R) 11.9, 3. Venuti (Že-

Nezgodna nemškega brzovlaka

Brzovlak Köln-Hamburg je pred glavnim kolodvorom v Bremenu skočil iz tira. Jedilni voz in sledeči osebni voz je pri tem treščilo z vso silo v mostno ograjo, ki je eno stran jedilnega voza gladko odrezala. Deset pasažirjev v tem vozu je bilo ranjenih, deloma težko. Na sliki je videti osebni voz, vržen proti mostni ograji, dočim se je drugi voz prevrnil čez nasip.

lezničar) 11.9. Tek na 800 m: 1. Gradišnik (Ž) 2:13, 2. Hoffer (R) 2:14.5, 3. Jeglič (R) 2:15. Tek na 3000 m: 1. Podpečan (Ž) 10:06, 2. Štrucelj (Maraton) 10:15, 3. Dolfi (Maribor) 10:18. Met krogle z desno roko: 1. Rak (Ž) 10.63 m, 2. Vidic (Maraton) 10.44, 3. Švaiger (Maraton) 10.36. Met krogle obojerno: 1. Vidic (Maraton) 19.08 m, 2. Rak (Ž) 18.98 m, 3. Mario (Ž) 18.81 m. Met kopja: 1. Lozej (Ž) 36.46 m, 2. Švajger 36.42 m, 3. Rudel (Maraton) 35.90 m. Skok v višino: 1. Jeglič (R) 1.62 m, 2. Fika (Maraton) 1.60 m, 3. Berto (Maribor) 1.60. Skok v daljavo: 1. Monderer (R) 5.97 m, 2. Starešina (Ž) 5.69 m, 3. Strahalm (Ž) 5.58 m. Stafeta 400×300×200×100 m: 1. Rapid 2:13, 2. Železničar 2:13.2, 3. Maraton, 4. Svoboda.

Juniorji: Tek na 60 m: 1. Oka (Maribor) 7.9, 2. Toni (Maribor) 8.1, 3. Šekec (Maribor) 8.2. Troskok: 1. Kovač (Ž) 10.80 m, 2. Prezinič (Maribor) 10.72 m, 3. Toni (Maribor) 10.69. Met diska: 1. Kovač (Ž) 31.65, 2. Tonček (Ž) 29.75, 3. Herman (Ž) 28.42. Troboj: 1. Kovač (Ž) 1646.38 točk, 2. Toni (Maribor) 1483.36 točk, 3. Tonček (Ž) 1432.56 točk. Tek na 1000 m: 1. Vertnik (Ž) 2:58.4, 2. Drevinšek (Svoboda) 3:05, 3. Herič (Ž) 3:06.4.

Dame: Tek na 60 m: 1. Ljubica (Maribor) 8.8, 2. Cica (Maraton) 9.1, 3. Heller (Rapid) 9.2. Skok v višino: 1. Čutič (R) 1.35 m, 2. Ljubica (Maribor) 1.32, 3. Heller (R) 1.32. Met kopja: 1. Marica (Maribor) 22.73 m, 2. Čutič (R) 21.04 m, 3. Mlakar (Maraton) 20.20 m. Troboj: 1. Ljubica (Maribor) 107 točk, 2. Čutič (R) 99 točk, 3. Heller (R) 92 točk. Stafeta 4×75 m: 1. ISSK Maribor 47:0, 2. Rapid I 47.2, 3. Rapid II.

Sokolstvo

Važno za udeležence vsesokolskega izleta v Pragi.

Na intervencijo ministra dr. Kramerja je predsednik vlade odobril, da se dopust državnih uradnikov, ki se nameravajo udeležiti vsesokolskega izleta v Pragi, ne vračuna v njihov redni dopust.

Mursko sokolsko okrožje

priredi v nedeljo, dne 29. t. m. okrožni izlet v Berkovce pri Sv. Duhu. Izleta se udeležijo vsa društva in čete murskega okrožja. Ob tej priliki nastopijo člani, naraščaj in članice s prostimi vajami, v odbojki in lahki atletiki.

Sokolska četa

pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah priredi svoj javni nastop, združen s vrtno veselico, v nedeljo 29. t. m. popoldne. Vabimo sestre in brate in prijatelje Sokolstva iz bližnje in daljne okolice, posebno pa Sokole iz Maribora, da nas obiščejo v čim večjem številu. —

Novo vodstvo zveze JČ-lig.

Na letošnjem občnem zboru zveze JČ-lig v Beogradu je bil izvoljen za III. podpredsednika g. dr. Avg. Reisman, za namestnika člana upravnega odbora pa g. dr. Albin Šmajd. Ob tej priliki je generalni tajnik zveze naglasil, da je bila tudi preteklo poslovno leto med najagilnejšimi mariborska Jugoslovensko-českoslovaška liga.

Frédéric Boutet:

Prijateljska zveza

Ura je odbila sedem; mesto je bilo zavito v gosto meglo.

Mlad človek — rjavolas in srednjevelik —, ki je naglo prihajal iz neke ozke ulice, se je zaletel v drugega mladega človeka, ki je — velik in plavalas — postal na vogalu Beffroi trga, da si prižge cigareto. Prvi je stopil nazaj in se oprostil. Cestna svetilka je le medlo svetila.

»O Massol... ti si!« je vzliknil drugi.

»Verlique, resnično!«

Stisnila sta si roke. Skupaj sta obiskovala v Parizu gimnazijo. Kako presenečenje, da se srečata tu v tem malem mestecu.

»Kaj pa delaš tukaj?« je vprašal Verlique.

»Jaz? Jaz sem arhitekt, in ker v Parizu kar ni šlo, sem tu vstopil v službo pri zidarskem mojstru Dorlavju. Potrebujem zastopnika. Predvčerajšnjem sem prišel. In ti?«

»Jaz sem študiral pravo. Že eno leto sem tu v pisarni notarja, gospoda Haubignyja. Mogoče prevzamem notarsko prakso. Odvisno je, če...«

»No, tako sva se oba tu nastanila... to je pa kar dobro. Večkrat se bova videla.«

»Stalno se bova videla, to je neizbežno.«

Stopala sta ob hišah trga in sta vzbujala spomine na srednjo šolo. Hipoma se je ustavil Verlique, ki je že del časa molčal.

»Ostaniva v senci hiš«, je dejal. »Ni potrebno, da naju tu vidijo. Ti ne poznaš malomestnega življenja. To je težava zadeva. Pomagala si bova medseboj.«

»Čemu?« je vprašal Massol.

»To ti bom razložil. Nihče ne ve, da sva dobra stara prijatelja. Zdaj le dobro poslušaj: to prijateljstvo nama mora pomagati. Prijateljstvo je moč. Dva prijatelja, ki se podpirata, zmoreta veliko. Le pogled najin položaj. Najina prihodnost je odvisna od tukajšnjih prebivalcev. Zate kot zame je prilika, da si tukaj u-

stvariva položaj. Dobro! Zdaj razumeš!«

»Nikakor!«

»No da. Midva si morava medseboj pomagati. In zato ne sme nihče vedeti, da se poznavata. Če ljudje zvedo, da sva intimna prijatelja, ne bodo verjeli hvali, katero bova drug o drugem govorila; razen tega pa bo vsakdo le s previdnostjo govoril o enem izmed naju, ker ne bo vedel, da bi dotični tega ne izvedel. Če pa ne bodo vedeli, da se poznavata, si bova kaj lahko pomagala drug drugemu. Povedala si bova resnico, razumeš? Vedno si bova povedala, kaj ljudje o naju govorijo, o naju mislijo. Sporočila si bova: »Pazi, tale gospod je tvoj sovražnik.« ali »gospa N. je govorila slabo o tebi itd.«

»Stoj! dá, to storiva!«, je odvrnil Massol, ki najprej ni bil videti navdušen. »To je res dober načrt. Ampak, če izvejo, da sva obiskovala isto gimnazijo?«

»Odkod naj to izvejo? Torej stvar je sklenjena, kajne? Zdaj se ločiva in se ne bova več videla, dokler slučaj ne nanese, da naju predstavijo. To se bo gotovo

zgodilo v par dneh. In ko se tako spoznavata, si na videz ne bova simpatična.«

»To je pa precej neprijetno,« je opomnil Massol, »prideš v mesto, kjer nikogar ne poznaš, najdeš tam prijatelja, pa ga ne smeš poznati.«

»Pomisli vendar, koliko si bova lahko koristila, in kako se bova pri tem zabavala. Ta skrivna sporočila...«

»Kako si pa bova sporočala, ko ne bova smela biti v nobeni zvezi?«

»V posebno važnih zadevah si bova s potvorbami pisavo enostavno pisala. Toda najbolje bo, če se vsak ponedeljek srečava na tem mestu zvečer ob deveti uri. To je zapuščen kraj, in nihče ne gre tod mimo.«

»Torej dobro! Velja!« je dejal Massol. »Častna beseda, vse si poveva: dobro in slabo!«

Povedala sta si še naslove, si stisnila roke in se razšla.

(Konec jutri).

ŠIRITE »VEČERNIK«!

VOHUNI

Čez nekaj časa pa je prišla od nemškega poslanstva v Londonu zelo neprijetna brzojavka v Berlin, nakar se je vršilo več sej. Poslali so zelo sposobnega uradnika v London, namreč člana tajne poročevalske službe. Pri povratku iz Londona je potrdil žalostno vest, da so neznanci ukradli načrte ladje S. M. S. Von der Tann, in da so ti načrti v rokah britske admiralitete.

Toda tudi sedaj bi bili sodelavci Petersena, ki mu seveda ni bilo tako ime, popolnoma varni pred odkritjem, če ne bi bil Glauss imel nesrečne želje, na vsak način videti Pariz in Parižanke. Vzel je dopust in navedel, da bi rad nekaj dni preživel pri sorodnikih v Hamburgu. Toda ko je prispel v Hamburg, si je kupil elegantne civilne obleke in kovčke in se odpeljal v prvem razredu proti Parizu. Hotel je biti gentleman in fino živeti.

Ko je sedel v jedilnem vagonu, je po čudnem naključju prisedel k mizi, za katero je sedel, eden najbolj prebranih detektivov berlinske policije. Ta mož je tudi potoval v Pariz, da bi tam zasačil znanega tatu draguljev. Vedno čuječi uradnik je opazil, da elegantna obleka

njegovega soseda nikakor ni v skladu z njegovimi robatimi rokami; način, kako je jedel pri mizi, pa mu je povedal, da mož ni iz najboljših družbe. Pri natančnejšem opazovanju je razbral iz njegoveh kretenj, da ima opravka s stražnikom.

Čudil se je zelo, rekel pa ni ničesar. Ko pa je vlak prispel do francoske meje in so potniki morali dati zacariniti svoj prtljago, se je detektiv obrnil na policijsko stražnico za pomoč. Glaussov veliki kovček so neopaženo prenesli v posebno sobo, kjer ga je detektiv v miru pregledal.

V neki stari obleki je našel listine, iz katerih je bilo razvidno, da je neznanec stražnik iz Wilhelmshavna. Detektiv je stopil v stike z oblastmi, kajti stražnik, ki je tako elegantno živel, je moral imeti na vsak način še kakšen postranski zaslužek. Hotel je izvedeti, odkod izvirajo ta denarna sredstva.

V Parizu je naprosil za pomoč francosko kriminalno policijo. Ta je ugotovila, da izdaja Glauss zelo veliko denarja za neko lahkoživko. Ko se je končno vrnil v Wilhelmshaven in prevzel zopet službo, so ga še nadalje opazovali; obenem pa tudi njegove prijatelje

Jaenickeja, Ehlersa in Suhra. Ugotovili so, da tudi ti razpolagajo s precej denarja, mnogo več kot je odgovarjalo njihovu zaslužku. Opazili so tudi, da zahajata Jaenicke in Glauss v neko hišo, ki je stala v dokaj zapuščenem kraju. V tej hiši je stanoval neki inženjer Petersen, ki je baje delal na nekem važnem izumu.

Samo Suhr od pristaniške policije je bil tako čuječ, da je opazil, da je pod nadzorstvom. Nemalo se je prestrašil, in nekega lepega dne ga ni bilo več v službo.

Ehlers, Jaenicke in Glauss pa so bili brez nadaljnjega aretirani. Signalist, katerega je najbolj pekla vest, je pri zaslišanju vse priznal. Izdal je tudi Petersena. Policija je nemudoma obkolila vilo, toda ko so potrkali na vrata, se ni nihče oglašil. Ko so s silo vdrli v hišo, je bila popolnoma prazna. Ptiček je pravočasno odletel.

Pri natančnejši preiskavi so našli v neki sobi najmoderneje urejen fotografski atelje. V njem je bil izredno fin fotografski aparat in nenavadno močne obločnice. V nekem kotu je bilo mnogo fotografij, med drugimi tudi tista, na ka-

teri sta bila naslikana Glauss in Jaenicke pri vlonu.

Pri nadaljnji preiskavi so našli podzemski hodnik, ki je vodil v sosednjo hišo. Če bi bili uradniki o tem kaj vedeli prej, bi jim ptički ne bili ušli. Tako pa je tam stal velik avto, v katerega so vstopili trije gospodje in dama. Eden teh gospodov je bil pogrešani Suhr.

Kasneje so vse tuje, ki so prišli v Wilhelmshaven, vestno opazovali. Čeprav je bil Wilhelmshaven nemški Portsmouth, vendar ni bil toli privlačen, da bi ga bili obiskovali zabave željni tuji.

Glauss, Jaenicke in Ehlers so bili obsojeni na šest, devet in sedem let zapora, dočim je bil častnik križarke S. M. S. Von der Tann obsojen na leto zapora v trdnjavi. Kajti njegova površnost je omogočila Ehlersov zločin.

Občinska skrb za zaljubljene parčke

V nekem malem škotskem mestu so mestni očetje sklenili, da ponoči ne smejo voziti avtomobilj po nekaterih ulicah, ki so določene za sprehajanje. Promet so prepovedali zato, da avtomobili ne bi z lučmi motili zaljublencev, ki se tam sestajajo.

Kulturni pregled

Vodnik po Mariboru

V 109. številu »Večernika« od 14. t. m. je g. dr. V. Travner blagohotno poročal o »Vodniku po Mariboru«. Referentu sem za njegova izvajanja nad vse hvaležen, zlasti še, ker je opozoril na gotove pogoje, s čimer delo na jasnosti samo pridobi.

Da pa pridemo pri pogreškah na jasno, smatram za potrebne nekatere pripombe, in to tako v podrobnostih, kakor v dveh načelnih vprašanjih.

Podrobnosti: Pri letnicah omenjam pri Kocljah zaključek njegove vlade in sicer čas, ko vemo sigurno, da ni bil on več na oblasti. Smatram, da rabi »Vodnik« pregledne, ne pa izčrpne kronologije kot kak znanstveni opis. Pri letnici glede ustanovitve lavantinske škofije sta mogoči obe letnici, kakor se pač vprašamo. Če je za enega pri današnjih društvih društvo ustanovljeno z ustanovnim občnim zborom, je za drugega lahko društvo ustanovljeno šele, ko oblast družstvena pravila potrdi. Na prvem stališču stojim glede lavantinske škofije jaz, na drugem g. referent. Pri navedbah glede mariborskega prebivalstva 1847 je ločiti med prebivalstvom mesta samega (2000) in pa med prebivalstvom celotnega selišča s predmestji (5000). Mariborska protestantska župnija oskrbuje poleg Marenberga in St. Ilja tudi še Ptuj. O slikah grofov Brandisov omenjam delovanje Kuppelwieserjevo; ker pa se vse slike rodbine Brandis niso ohranile, in tudi ne vemo, kje so, je naravno, da o njih nisem poročal več kot toliko, v kolikor so še danes v Mariboru. Na Puffove podatke in navedbe pa se nisem mogel naslanjati, ker je Puff kot umetnostni zgodovinar precej, ako ne celo zelo šibek. Glede »Musikvereina« omenjam, da če bi vpošteval podobne podrobnosti, bi knjiga zadobila vsaj še enkrat večji

obseg. Glasbene prireditve grofov Brandisov pa niso imele javnega značaja, ampak so bile zadnji val baročnih in rokokojskih salonov ter bi pač spadale kot reprezentacijske in privatne grajske ali, recimo, stanovske prireditve v zgodovino grofov Brandisov, dočim pri pregledni sliki Maribora ne morejo priti v poštev. Žalbi grad ni nikaka hudomušna označba, ampak vox populi. Glede sportov oziroma planinstva omenjam, da sem prevzel v svoj de-

krog samo opis našega planinstva. Po vsem tem poudarjam, da pri »Vodniku« ne gre za podrobno popolnost, ampak za pregledno sliko.

Iz tega izhaja tudi prvo načelno vprašanje, po katerem ni seznam mariborskih kulturnih delavcev popoln. Metodično sem uvrstil v »Vodnik« biografije važnejših živčih osebnosti, s katerimi je zvezana zgodovina Maribora v zadnjih desetletjih. Tako sem poizkusil zamašiti vrzel najbližje nam zgodovine, za

katere še arhivalije niso dostopne, z biografskimi podatki značilnih osebnosti, in to zopet z onimi njihovimi deli, ki so za mariborsko življenje najznačilnejša. Če je n. pr. eden za Maribor najbolj važen kot slovenski in mariborski znanstvenik in organizator in če je poleg tega še n. pr. pisatelj sem upošteval prvo delo; to pa tudi radi tega, ker pisateljsko delo samo še ni bistveno važno za Maribor, če nima z njim ali s pokrajino neposredne zveze. Moj tovariš Gajšek, ki je obdelal praktično gospodarski del na drug način, pa že po metodi svojega dela ni mogel omeniti sličnih gospodarskih vodilnih osebnosti, kakor sem storil to jaz v kulturnem delu. To pa zopet ne more biti nobena pogoška, ampak izhaja iz metode dela, ki se je izkazala kot najbolj praktična.

Drugo načelno vprašanje pa je zgodovinsko in sicer, ali imata skakaštvo in čarovništvo iste osnove. G. referent moji trditvi zanika. Dokaz za mojo trditev bi moral doprinesiti v strokovnem glasilu in zato se danes omejim na to-le: Osnove za skakaštvo kakor za čarovništvo moramo iskati v zgodovinski filozofiji. Ko se je na cerkvenem prelomu z reformacijo katoliška cerkev šele organizirala, in ko protestantizem še prav tako ni imel nobene trdne organizacije, takrat je ljudstvu manjkalo sigurnih religioznih in dogmatičnih temeljev in je bilo prepuščeno samemu sebi. In prav iz tega izvirajo vsi ti pojavi v začetku novega veka, kakor jih sliče najdemo tudi v vseh drugih dobah, ko se majojo obstoječi cerkveni in religiozni temelji tako dolgo, dokler ljudstvo ne pride duševno pod vpliv dogme in jasnega verskega pojmovanja.

»Vodnik« po Mariboru je poizkus. Ko bo enkrat vsaka stroka našla svojega avtorja, potem bo mogoče, da Maribor dobi izčrpno sliko svoje preteklosti in sedanjosti z raznih vidikov in na znanstveni podlagi. S tem delom bi bilo potrebno začeti čimprej.

Franjo Baš.

Vremenska katastrofa na Mozli

V krajini ob dolnji Mozli (Francija) je na binkoštni ponedeljek divjalo strašno neurje, ki je zahtevalo tudi več človeških žrtev. Zlasti hudo so bili prizadeti kraji med Koblenzom in Cochemom. V Gülsu je vodovje porušilo tri hiše. Pri tem so tri osebe izgubile življenje.

Mara,
dvignite pismo! 1693

Gospoda
sprejemem kot sostanovalec. Židovska
ulica 12/1. 1695

Tri ali štirisobno stanovanje
oddam stalni stranki izven mesta. Naslov v upravi. 1694

Iščem za graščino
na Hrvaškem zakonski par brez otrok
od 45-48 let, žena samostojna kuharica, jako čista in marljiva, mož več v pospravljanju sob in drugega hišnega opravila. Plača Din 800 in vsa oskrba. Nastop takoj. Pismene ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod števil. 30434. 1656

Pozor hotelirji in gostilničarji!

UGODEN NAKUP!

Vampi . . . kg Din 4.—
Pijača, vime kg Din 3.—
Gobec . . . kg Din 4.—

Se priporoča l. stojnica na Glavnem trgu na vogalu Tscheligi

zastopniki se sprejmejo

Učenke
poštenih staršev in s primerno šolsko
izobrazbo takoj sprejme tvrdka F.
Mastek, Glavni trg 16. 1669

Mleko,
vsak dan sveže na dom postavljeno
à Din 2.—. Ponudbe pod »Mleko« na
upravo lista. 1968

Sotva
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Nova hiša
s takoj prostim stanovanjem na pro-
daj. Naslov v upravi. 1700

Lepo dvosobno stanovanje
v novogradnji oddam v najem tistemu,
kateri mi posodi 15.000.— Din na eno
leto. Naslov v upravi. 1699

Lokal
za trgovino z mešanim blagom na ze-
lo prometnem kraju oddam takoj v na-
jem. Naslov v upravi Večernika. 1701

Kupim rabljen otroški voziček.
Naslov pove uprava lista. 1692

Prodaj ali dam v najem
novozidano hišo z velikim vrtom. Ma-
rija Kajzer, Studenci, Gospodstva uli-
ca 12. 1697

Predno greš na potovanje ne pozabi kupiti si

Krasno izbiro po najnižjih cenah ima

KNJIGARNA IN PAPIRNICA
TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

nalivno pero!